

ROB VAN VUURE

Stukjes Spiegel

Je kijkt naar je zoon en je ziet jezelf

Over het boek

David vraagt zich af waarom zijn vader nooit huilt en zegt: 'Wacht maar tot oma doodgaat, dan zal ik op je letten.' Hij wil graag een zusje en zegt in dat kader 's ochtends bij het naar school gaan: 'Ik beloof, ik kom de hele ochtend niet thuis.' En wat is het aso-minuutje? De PPP-week? Een buikendanseres? Dikke vrouwen voor 10 cent? De-truc-met-de-steen? En waarom werd met name chirurg Tom gebeld voor de second opinion?

Alleen maar een boek van een vader over zijn zoontje? Nee. Zoon als spiegel. Als katalysator. Columns waarin de schrijver zichzelf terugziet in zijn zoon. Ook zoon David voetbalt, ook David heeft een bril met -3 en ook David wil op een bepaald moment zonder pa en ma naar de kermis. Een boek waardoor je onstuitbaar liefdevol aan je eigen schooltijd gaat terugdenken. Voor iedereen herkenbaar, vaak ontroerend en alles met een subtiele glimlach.

Over de auteurs

Rob van Vuure is een van de bekendste bladenmakers van Nederland. Hij verzorgt de veelgelezen tijdschriftenrubriek BLDNDKTR in *de Volkskrant*. Daarnaast schrijft en schreef hij columns voor *J/M voor ouders*, *Margriet*, *Haarlems Dagblad* en *De Gooi & Eemlander*.

Bezoek www.levboeken.nl voor informatie over al onze boeken. Volg @Levboeken op Twitter en bezoek onze Facebook-pagina: www.facebook.com/Levboeken.

Rob van Vuure

Stukjes Spiegel

© 2013 Rob van Vuure

Foto voorplat

Rob van Vuure, 18 maanden oud

Foto achterplat

Rob van Vuure met David, fotograaf Theo Mes

Omslagontwerp

Pinta Grafische Producties

© 2013 A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

ISBN 978 90 449 6979 4

NUR 850

Met medewerking van Monica van der Wal

Een aantal columns werd eerder gepubliceerd in weekblad
Margriet, maandblad *J/M voor ouders* en in de *HDC* dagbladen
(o.a. *Gooi & Eemlander*, *Haarlems Dagblad*)

Inhoud

Rollator	7	Puf	69
Rooney	9	Ajax	72
Leon	12	Auto	74
Dertien	15	Kastanjes	76
Galop	17	Cap	79
Messi	19	Kermis	81
Opa	22	Decor	84
A. Schenk	24	Gelijkenis	86
Oortje	27	Bedanken	89
Artis	29	Kit	92
Bril	31	Elvis	94
Schiettent	33	Govert	96
Lucky Luke	35	Lucien	99
Meiden	37	Cirkel	102
Patat	39	Attractie	105
Monopoly	41	Puber	108
Kip	44	Kwaad	110
Gordon	46	Uil	113
Omgerekend	49	Tournooi	115
Ritueel	51	Streetwise	117
Riet	53	Stefan	119
Baard	56	Wit	122
Verzamelen	59	Zusjes	124
PPP	61	Tosca	127
Plaat	63	Wolk	130
Riemer	66	Trommeltje	132

Troelstra 134
Gerucht 137
Bevalling 140
Truc 142
Eier 144
Smoes 147
Succes 150
Jur 153
Tante 156
Willem 158
Wijn 161
Zusje 164
Pieter Jan 166
Broer 169

Spijbelen 172
Texel 174
Schoolkaart 177
Terras 180
Drollenvanger 182
Tom 185
Sophietje 188
Rolstoel 191
Viool 194
Zoontje 196
Moeder 199
Toetsen 202
Acrobaat 205

Rollator

Het decor.

De grote hal van het verzorgingstehuis. Het is zondagmorgen halfelf. In de altijd te warme hal ongeveer vijftig tachtigplussers aan de koffie en de zondagse cake. Vijftig rollators binnen handbereik. Om op de eerste verdieping te komen, waar oma woont, moet je eerst dertig meter door die hal. Achter in de hal ga je een steile trap op, als je de lift niet wilt.

De spelers.

In het weekend scheer ik mij nóg minder en heb ik vaak een versleten broek aan. Mijn overhemd hangt los, mijn haar wordt wat touwig. In een paar dagen van 'op leeftijd' naar 'oud'. Tel daar het gebrekkige inschattingsvermogen van de stokoude bewoners bij op. Velen zien slecht en horen niets. De man die daar wat sjokkig loopt, ik dus, zou zo maar een nieuwe bewoner kunnen zijn. Het natuurlijke verloop in het tehuis is groot, in de herfst met tussensprints. Wie er wel woont en wie er niet woont, gottegot hou dat maar eens bij.

De handeling.

De rollator van mijn moeder was stuk gegaan. Ik had hem thuis gerepareerd en bracht hem, met David in mijn kielzog, op zondagmorgen terug. Vanaf het parkeerterrein tot de ingang van het tehuis duwde ik de gerepareerde rollator voort. Niemand vond dat gek, je past vanzelf je houding aan. Went trouwens snel. Maar bij de hal aangekomen vond deze jonge

god dat opeens toch te gortig. Daar hoor ik nog niet bij. Ik tilde de rollator op, nam hem soepel onder mijn arm en liep met grote passen door de hal. Daarna in vier stappen, bijna sprongen, de steile trap op.

Totale consternatie in de hal vol koffiedrinkers.

Sommigen verslikten zich in hun hapje cake, één kopje werd te snel teruggezet waardoor het op de grond rinkelde. Nog nooit hadden ze in dit huis iemand gezien die met een rollator onder zijn arm zomaar de trap opliep. Zónder rollator de trap oplopen was al nieuws. Ongelooflijk, hier wonen en nog zo vief! Geef mij ook dat soort pillen!

Later op de gang bij mijn moeder, zei een jonge vrijwilliger tegen David: 'Je opa ken d'r wat van.'

Toen werd het al een stuk minder leuk.

Rooney

Ik zat, met David, op Cyprus in een veelsterrenhotel naar een thuiswedstrijd van Manchester United te kijken. Cyprus is Engels georiënteerd, was vroeger een kolonie, wat veel nadelen heeft en één voordeel. Het is een eiland zonder groentes, eigenlijk lijkt het héle eten nergens op: vette friet, schraal bier, bacon-ontbijten. ‘De Fransen koken, de Engelsen openen blikjes’. Blijf weg van Cyprus, zou ik tegen zo’n kankerpit zeggen. Maar ik blijf niet weg. Want op die vette friet schijnt in Cyprus altijd de zon en vanachter die schrale hotelpils kun je widescreen televisiekijken in gezelschap van zo’n twintig hardcore supporters van Manchester United. Die dus ook op vakantie waren en van tevoren hadden gevraagd of er in de lounge van het hotel een soort tribune kon worden opgesteld. Of course.

Mijn tribunebuurman Jack bestelde twintig bier, voor het héle gezelschap, ook voor zijn zoontjes van dertien. Twee keer tien vingers omhoog. Mijn achterbuurman deed drie teugen later hetzelfde. Wat was het toch merkwaardig dat dat kleine Hollandse jongetje geen bier mocht van zijn vader! Na drie bier en drie cola stopten we met drinken, het was wel mooi zo en deze Hollander had geen zin om straks, acht rondjes verder, de verplichte twintig bier te bestellen.

We zaten tussen Jack en Billy in. Eerst maar even Jack: veertig jaar fish and chips, twee volgroeide Siberische tijgers op zijn biceps en of ik wel wist dat je elke Engelse scheidsrechter kon omkopen. Met Billy naast me was in elk geval

nog een gesprek mogelijk tot rondje elf. Hij zei al gauw: ik ben familie van Wayne Rooney. Rooney, de stervoetballer van Manchester United, was zijn volle neef, hij ging er vaak mee stappen. David en ik keken elkaar aan. We geloofden Billy niet, maar waarom zou je de stemming bederven. Ik geloofde hem niet omdat ik zelf in het buitenland ook altijd familie of vriend van iedereen ben. Een echte aanrader trouwens, je komt er soms ver mee. In Japan eet je nog steeds voor niks als je Anton Geesink hebt gekend. 'Ja, ik heb bij hem in de straat gewoond, hij had veel respect voor Japanners'. In Brazilië drink je een uur gratis als je zegt dat je met Crujff hebt gespeeld. Als jongetje zat ik zelfs bij hem in de klas! En zeg vooral in Duitsland dat je hebt gewerkt met Linda de Mol, en met Rafael van der Vaart, natuurlijk spreek je die regelmatig, van Rafael weet ik trouwens nog wel iets wat niemand weet.

Dus tja, 'neef van Rooney'. Maar Billy voerde elk rondje de aannemelijkheid op. Hij ging vaak met Wayne op vakantie, hij was zelfs weleens met zijn broer hier op Cyprus geweest. Dus ik dacht: Billy, mij krijg je niet. Ik stootte David aan en zei: 'Als Van der Sar, sterkeeper van United, in Nederland is, laat ik zijn honden uit.' Wow. Applaus van de hele lounge toen Billy dat als een stadionspeaker mededeelde. The guy and the Sar-dogs! Twee keer tien vingers omhoog, mag die kleine echt geen bier, wat voor ziekte heeft hij?

Zo boden we tegen elkaar op. Billy gaf controleerbare details over de familie Rooney, ik vertelde over de poepgewoontes van de Sar-dogs. Zonder blikken of blozen zei David dat ie vaak meeliep. Tenslotte dacht ik: Billy, meer liegen hoeft echt niet.

The morning after bij het ontbijt was Billy luidruchtig. Manchester United had gewonnen en 'neef Wayne' was doorslaggevend geweest. Mijn ober keek het aan, wees naar

Billy en zei tegen mij, bewonderend: ‘Ja, hij heet Billy. Hij was hier verleden jaar ook, met zijn halve familie. Zijn neef betaalde alles. Zijn neef is die voetballer, Wayne Rooney, van Manchester United.’

Het drong tot mij door, halverwege de bacon. Billy was dus écht een volle neef van Rooney. Niks liegen, niks pronken. Opeens zag ik Billy’s familiale vetnek. Ik praatte David bij, de rest van de week keken we met andere ogen naar onze tribunemaat. Billy ging steeds meer op Wayne lijken. Waarbij één ding mij dwars bleef zitten. Dat al die Engelsen nou echt denken dat ik de hondenuitlater van Edwin van der Sar ben.

Leon

Ik had Leon al een paar keer gezien maar ik ontliep hem. Bovendien dacht ik dat hij mij toch niet zou herkennen. Ontzettend lang geleden, toen ik nog een Davidje was, zat hij bij mijn moeder in de klas. Mijn moeder was onderwijzeres. Wat Leon precies mankeerde weet ik nog steeds niet, maar de Leonnen van nu gaan al vroeg naar een aparte school. Wat uiterlijk betreft niet het syndroom van Down, wat gedrag en ontwikkeling betreft wel. Wat Leon wel en wat Leon niet begreep was steeds een verrassing.

Hij was dol op mijn moeder, zijn juf, en kwam vaak bij ons thuis, ook toen hij van school af was. Vanaf zijn veertiende was hij onze vaste grasmaaier, hij noemde zichzelf chef-tuin. Mijn moeder noemde hij Tuinjuf. ‘Morgen komt chef-tuin het gras maaien,’ zei hij op straat tegen mij. En na de klus, met zijn karakteristieke hikkende lach: ‘Chef-tuin denkt: Tuinjuf tevreden.’ Dat was ze. Dat was ze meer dan.

Mijn moeder hield van rozen. Onze ouderlijke tuin stond er vol mee, alle kleuren, alle soorten. Een professionele rozentuin, met voorkeur voor geel. Mijn moeder leerde Leon snoeien en ontluizen. Maar ze leerde hem vooral genieten. Ze liepen samen vaak de tuin in. ‘Kijk uit Leon, je staat op een beginnend struikje.’ ‘Sorry Tuinjuf.’ Juf vertelde over de geuren en de kleuren, welke vloekten en welke harmonieerden, tja, wat vertelde ze hem niet?

In die tijd ontwikkelde Leon zijn groene vingers en zijn

groene interesse. Tenslotte kreeg hij ook nog betaald, Leon noemde dat salaris.

Maar opeens kwam er een einde aan het jarenlange dienstverband.

Leon had een keer een stuk of veertig gele rozen uit onze tuin geplukt, zomaar, zonder overleg. Met die prachtige rozen was hij langs de deuren gegaan, een gulden voor een roos. In een uurtje uitverkocht. Toen mijn moeder Leon een week later zag, sprak ze hem er op aan, heel voorzichtig en heel aardig. Meer om herhaling te voorkomen. Maar ondanks alle tact viel het volstrekt verkeerd, Leon had nog nooit meegemaakt dat Tuinjuf boos was op de chef. Hij kon het niet plaatsen, raakte in de war en liep huilend weg om nooit meer terug te komen, écht nooit meer.

Normaal praat je zoiets uit, met Leon lukte dat niet. Op straat kreeg mijn moeder een wegwerpgebaar, mij keek hij zwijgend aan, met woedende ogen. Zijn ouders kregen over deze kwestie ook geen contact met hem, Leon zei alleen maar: ‘Tuinjuf boos, Tuinjuf heel boos.’ De schok had zich in hem vastgezet en het was er niet uit te praten.

Op familiebijeenkomsten hadden we het nog vaak over die befaamde rozenplukdag. Wat bezielde chef-tuin opeens, na al die jaren? Na verloop van tijd waren het tachtig rozen geworden, natuurlijk precies de gele lievelingsrozen van moeder en Leon had ze verkocht voor drie gulden per stuk, later zelfs voor drie euro.

Door zijn groene interesse kreeg hij een passende baan in een tuincentrum. Daar zet hij op het parkeerterrein de lege karretjes weer op de juiste plek. Ik kom daar regelmatig. Ik had Leon, ondertussen dik in de zestig, wel gezien, maar ik wilde na ruim veertig jaar de confrontatie niet, zeker niet met David bij me. Te ingewikkeld.

Helemaal niet ingewikkeld. Opeens stond hij pal voor

mijn neus, verleden week vrijdag. Hij grijnsde en zei: ‘Cheftuin.’ Ik lachte. Hij zei ook: ‘Tuintuf jarig.’ Dat klopte, mijn moeder was de volgende dag jarig. Leon maakte duidelijk dat ik even moest wachten. Hij liep zijn tuincentrum in, om al snel terug te komen. Met een grote bos gele rozen in zijn armen.

Dertien

Mijn supermarkt is verbouwd. Gevolg: het verlangen naar de dorpswinkel van vroeger is heviger dan ooit. Drie keer meer vierkante meters, zestig soorten frisdrank, negen varianten sla, al die vormen van toetjes. En alles op een andere plek. Ik word er gek van maar voor David is het een feest. Het lekkerste doolhof van Nederland. Vandaag geef ik David-speurhond drie speciale opdrachten: vind mijn smaak cup-a-soup, pak voor jezelf een toetje, let op de datum, en probeer alsjeblieft de kikkererwten te lokaliseren. En ja, je mag een voetbaltijdschrift uitzoeken en nee, bij de dvd's alleen kijken, niet kopen. Ook stuur ik David altijd even vooruit om te kijken of die vervelende dikke caissière er is. Daar hadden we ooit ruzie mee, om niets, maar we ontlopen elkaar omdat ze steeds laat merken dat ze het nog weet. 'Tientonner is er,' meldt David grijnzend, 'kassa 7.' Om daarna weer snel weg te wezen, waarschijnlijk eerst naar de dvd's.

Bij de negen varianten sla word ik op mijn schouder getikt. Meteen herken ik haar, mevrouw Joke Vlaar. Alles flitst door mij heen en dat is veel. Ik interviewde haar twintig jaar geleden, daarna zag ik haar nooit meer. Ik las nog wel de overlijdensadvertentie van haar man. Dat ook nog, dacht ik toen. Volstrekt onverwacht, 62 jaar, en in hoofdletters de boodschap dat hij niet van verse bloemen hield. Ook las ik een keer in een krantenartikel over Joke. Vrijwilligerswerk, als ik het niet had gedacht.

Ik interviewde Joke over het verlies van haar zoon Riemer, dertien jaar oud. Riemer had een geheimzinnige ziekte, maar na een jaar bleek het toch kanker te zijn. Joke praatte die avond aan één stuk door, ik hoefde haast geen vragen te stellen. Af en toe wees ze naar de twee foto's van Riemer, op de schoorsteenmantel. Een guitig gozertje in een Ajax-shirt, een kaal jochie in een ziekenhuisbed.

We praatten ook over de maanden na de begrafenis. Dat ze niet langs de school van Riemer durfde te lopen. Dat ze volschoot bij elk huilend kind. Ze was al heel lang, samen met haar man, in therapie. Het woord 'onrechtvaardig' viel die avond vaak. Dertien jaar! Joke praatte rustig, bijna monotoon, en dat maakte haar verhaal nog indrukwekkender. Na publicatie belde ze mij op. 'Dank je, voor het praten.'

En nu, na twintig jaar, bij de negen varianten sla. Diezelfde grijze ogen. Twintig jaar rimpels erbij, tanige huid maar nog helemaal Joke Vlaar. Ze praatte zoals toen. Dat haar man was overleden. Dat ze nog steeds op hetzelfde adres woonde. 'Als je verhuist laat je ze achter.' Dat de foto's van Riemer er natuurlijk nog steeds stonden. Pas na zes jaar had ze zijn kamertje opgeruimd, samen met haar man. De Ajax-posters had ze nog.

We werden onderbroken door David. Met kikkererwten, met cup-a-soup (asperge), met vlaflip, met *Voetbal International*. En met een dvd. Joke keek mij aan en vroeg: 'Is dat je zoon?' 'Ja,' zei ik.

En toen werd het stil. Ik durfde niet te zeggen dat hij dertien jaar oud was. En de dvd mocht hij houden.

Galop

David (11) wil gezinsuitbreiding. Op school moest hij een paar jaar geleden een formulier met vragen beantwoorden. Ook de vraag: 'Wat wil je later worden?' David: 'Ik wil profvoetballer worden, en ik wil de broer van mijn kleine zusje worden.' Toen dachten we: het wordt tijd voor enige toelichting. 'Beste David, over het vak profvoetballer hebben we het later nog weleens, ga voorlopig je gang, maar een zusje, voor alle duidelijkheid, dat doen we niet.'

'Waarom niet?'

Een tijdje kom je dan weg met 'daarom niet, en wacht, volgens mij heb je een berichtje op je iPhone'. De laatste tijd is er gelukkig geen specifiekere uitleg meer nodig. Het wijs worden is vanzelf gegaan. Elk toekomstgesprek waarin hij toch nog hint op een zusje, sluit hij mompelend en mij vluchtig aankijkend af met: 'Ik zou zeggen, aan de slag.'

Aan de slag! Als ik dat vroeger tegen mijn vader had dúrvén zeggen... Alles wat maar iets met seksualiteit te maken had, werd thuis verzwegen of op een zijspoor gezet. Een student die iets wil weten over seksualiteit in de jaren 70? Hoe mensen erover dachten en deden? Hoe ze er tegen hun kinderen over zwegen? Lees geen boeken, spijbel bij colleges, bespaar tijd en elke vorm van moeite: mijn ouders zijn de wandelende samenvatting.

Er lag een keer een condoom in de voortuin. Bijna onwetend nam ik, tien jaar oud, het vodje rubber mee naar binnen. Een handgranaat had minder teweeggebracht. In de

straat woonde Jannie en Jannie raakte op haar veertiende in verwachting. Nooit echt over gepraat. 'De ooeivaar deed wel meer malle dingen.' Ik ontdekte op een bepaald moment, na negen maanden terugtellen, dat mijn ouders indertijd 'moesten trouwen'. Mijn vader zei na mijn sluitende bewijsvoering 'tja', en pakte de krant. We waren met het hele gezin op vakantie in Beekbergen. Het was warm en inderdaad, goed idee, een glaasje sinas ging er wel in. Aan het eind van de middag zaten we met z'n allen op een terras. Het terras lag pal aan een weiland van een stoeterij. De nieuwsgierige paarden konden net niet bij onze sprits. Opeens hoorden we een opgewonden gehinnik. Er werden twee grote dekhengsten ingereden. Love was in the air en juist die middag om halfvijf ging het gebeuren. Aan de slag, zou men later zeggen. Op nog geen tien meter van het zich verpozende gezinnetje Van Vuure was het bal. En een paar minuten later weer. Maar dat had mijn vader niet afgewacht, het tafereel was te plastisch. Hij griste de rekening van tafel en ging betalen. Bijna in galop verlieten wij het terras.

Later draaide mijn vader wel wat bij. Maar gelukkig wilde hij met mij nooit over dat soort onderwerpen praten. Op één keertje na.

Mevrouw De Lange (83) was overleden. Ze woonde bijna naast ons en kwam met verjaardagen over de vloer. Mevrouw De Lange was niet getrouwd. Sterker nog: ze had nooit een man gehad, dat wist iedereen zeker. Levenslang maagd. Op de dag van haar begrafenis praatte ik met mijn vader. Hij moet gedacht hebben, die Rob is nu al een jaar of dertig, ik kan het wel zeggen. Mijn vader keek wat schichtig om zich heen en zei: 'Vanmiddag wordt buurvrouw De Lange begraven.' Ik knikte. Waarna hij vervolgde: 'Die gaat ongeopend retour.'

Messi

Ik zag op mijn mobiel dat Jaap belde, mijn oudste zoon, 32 jaar. Elf uur 's avonds. Vroeger zou je schrijven 'ik nam op'. Ik toetste in. 'Waar zit je?' schreeuwde ik, want hij was nauwelijks te verstaan. Jaap zat niet in een denderende trein, niet in een kroeg tijdens een polonaise, niet bij een toegift van Bennie Jolink. Hij zat in Camp Nou, in Spanje, in het stadion van FC Barcelona. En er was net gescoord, op zo'n fabelachtige manier dat het spontaan met de familie, waar ook ter wereld, gedeeld moest worden.

Ik hoorde het gejuich, ik hoorde de opgewonden stadion-speaker, ik hoorde een vak vol Spanjaarden en ik hoorde iets wat op het woord Messi leek. En ik hoorde mijzelf zeggen: de volgende keer wil ik mee.

De volgende keer was een maand later.

Op zondagmiddag 12 december 2012 liepen we over de Ramblas: mijn oudste zoon Jaap, mijn jongste zoon David en ik, uit elkaar barstend van voorpret. 's Avonds naar FC Barcelona-Real Sociedad! Over zes uurtjes naar Camp Nou, met nog zo'n tachtigduizend anderen. Het reisarrangement was scherp geprijsd, maar die winst was snel verdwenen. Het vooruitzicht op de avond maakte mij buitengewoon vrijgevig. Alles wat ik thuis meteen zou hebben weggehoond vond ik hier, wandelend over een zonnige Ramblas en juicherig in mijn hele lijf, een uitermate goed bedacht voorstel. Mag ik die standup-artiest vijftig cent geven? Doe maar een euro. Mag ik een ijsje? Je hebt gelijk, Spaans ijs moet bij herhaling

geproefd worden. En ja hoor David, ik koop die sjaal. Ja hoor, je krijgt een shirt, natuurlijk het échte originele paars-rode Barça-voetbalshirt met Messi groot achterop. En nu we hier toch zijn: olé, doe ook maar zo'n petje. Te gekke riem, zei je dat? Okay. 'Heb je eigenlijk al Barcelona-voetbalkousen?' vroeg Jaap. 'Nee,' zei zijn broertje op een toon van 'het zal toch niet waar zijn?' Het was allemaal waar. Voor souvenirs betaal je per definitie altijd en overal veel te veel: emotionele-btw-hoogste-tarief. Deze middag kwam er ook nog eens het voorpret-hoogste-tarief bij. Best cool: allemaal, ook mama thuis, in dezelfde Barça-sweater!

Uit financieel zelfbehoud stelde ik voor om vroeg, uren voor de wedstrijd, richting stadion te gaan. Camp Nou was nog bijna leeg. Niet erg, in een monument is altijd wat te zien. Op de tribune organiseerden we onze hoogsteigen warming-up: chocomel (2x), koffie, echte Barça-chips in echte Barça-zakjes en kijk, daar in de verte, de skyboxen, het lijkt Crujff wel die daar zit. Niet doodgecheckt. Bij het eerste Barcelona-doelpunt bleek bovendien dat ik naast een karikatuur van een Spaanse supporter zat. Vaak overeind springend, elke keer tot mijn grote schrik, schreeuwend en commentaar gevend op alles. Hij meldde ook het halve vak dat ik uit Olanda kwam, het land van Kroeff. ('Ja, ik woon bij hem in de straat.' 'Ja, ik spreek hem weleens.') Het werd tenslotte 5-0 en vijf keer greep buurman mij vast alsof hij castagnettes in zijn handen had.

Wat in sneltreinvaart een cliché geworden is: het voetbal was bij vlagen buitenaards. Zoals ik het in jaren niet gezien had, in elk geval niet een hele wedstrijd. Xavi, Messi, Iniesta, David Villa, tikkettikketik, dartelevlindertjes, zal ik meteen scoren of, het is toch lekker weer, eerst nog een keertje poorten?

De volgende morgen vroeg haastten we ons naar de Ram-

blas. Iemand zou het affiche van de wedstrijd voor ons bewaren. Hét souvenir.

Soms loop ik Davids slaapkamer in, alleen maar om even te kijken: affiche boven het bed, voetbalkaartje op het prikbord, Messi-shirt op de bureaustoel. Op 12 december 2012 werd ik weer voetballiefhebber.

Opa

Verleden week was het weer zover. David moest naar de kapster, dat vond hij na twee weken onderhandelen zelf ook, en ik ging mee. We moesten wachten. David wilde alleen door kapster 3 geknipt worden, want ‘pap, die begrijpt jonge mensen’. We bladerden wat door oude tijdschriften tot kapster 3, schaar in de lucht, tegen David zei: ‘Wie eerst, jij of je opa?’ Ai.

Of eigenlijk, daar gaan we weer. Ik weet wel: ik sjok en er zijn rimpels. Ik weet wel: zo’n regenjas had mijn vader ook en mijn schoenen, daar kun je oud mee worden – wat ook gebeurd is. Maar toch, het woord ‘opa’. Veertig is het nieuwe dertig, vijftig is het nieuwe veertig maar opa is het oude opa.

Ongeveer zes jaar geleden begon het. Ik liep met David een ijssalon binnen en een oudere vrouw, leeftijdgenote, zei: ‘Zo, krijg je een lekker ijssie van je opa?’ Snel maakte David duidelijk dat de familieband anders in elkaar zat. ‘Het is niet opa, hij is mijn vader.’ Grote schrik om de vergissing, maar schouderophalend klaarde ik de lucht. De eerste keren dat ik verkeerd werd geduid greep David streng in. ‘Hij is mijn opa niet,’ bitste hij naar de conducteur. ‘U zegt opa, maar dat is verkeerd,’ zei David op de ziekenhuispost, terwijl hij behoorlijk pijn had.

Na een jaartje lieten we het op zijn beloop. Als iemand nu opa zegt, kijkt David mij aan met een blik van verstandhouding. Laat maar, ik en jij weten beter. Bovendien zijn er ernstiger dingen om je zorgen over te maken. Bijvoorbeeld: de

volstrekt ouderwetse tv die bij ons thuis in de kamer staat. Die wil maar niet stukgaan. En hoe dik en grijs en vierkant ook, een televisietoestel dat het nog goed doet, doe je niet weg. David, soms met wanhoop in zijn ogen: 'Weet je, ik schaam mij voor mijn vrienden, ik kan eigenlijk niemand thuis vragen.' Gelukkig lacht hij er dan wel een beetje bij. Volgende ernstige punt: zijn vader houdt niet van gamen. Vaders van vriendjes gamen! Vaders van vriendjes hebben een ringetje in hun oor! En vaders van vriendjes laten hun kind alleen naar een feest gaan.

Na een venijnige discussie mag ik David wel van zo'n feest ophalen, om twaalf uur precies, maar dan ook precies. Deal. Maar ik kan hem rond middernacht niet zo gauw vinden, zodat ik de hele feestruimte moet doorlopen. Kids verwijzen mij door, tenslotte duikt David op. Gelukkig is hij niet de eerste die opgehaald wordt, wel sist hij me toe: 'Je ziet er niet uit'. Ik zie er niet uit? Een lekkere stevige broek, een wintervest los over een geruit overhemd. In de auto zegt hij dat mijn sokken echt niet kunnen.

Een paar dagen later begin ik terloops over het feest. Even checken of David in zijn vriendenkring wordt aangesproken op de kledingkeus van zijn vader. 'Hoor je weleens dat ik er zogenaamd niet uitzie?' David: 'Eentje zei er wat over. En ik zag ze ook kijken.' En: 'Rutger werd ook opgehaald, zijn vader had gekleurde puntschoenen aan.' Over mijn lijk dat ik de vader van Rutger ga nadoen. Maar dat hoeft ook niet. Want David voegde er aan toe: 'Ik doe of ik het niet hoor. En soms zeg ik gewoon dat je mijn opa bent.'

A. Schenk

Ik werk in een groot gebouw vol sluiptwegen en ondoorzichtige routes. Wees maar blij, als bezoeker, dat je bij de receptie door Elise wordt opgehaald. Een keer had ik, om negen uur 's ochtends, een afspraak met Ard Schenk. Die dag ging David mee naar mijn werk, voorjaarsvakantie. Ik zei dat hij geluk had, Ard Schenk op bezoek, legende, schaatskampioen, drie keer goud in Sapporo. Maar: hikken noch verkikken, aha drie keer goud, aha, een soort Sven Kramer, aha hebben ze ook kipburger bij jullie in het restaurant?

Vanaf halfnegen maakte ik mij ongerust of Ard op tijd zou zijn. Hij moest langs Amsterdam, 52 kilometer, regen en mist, dus extra lange files. Maar precies om negen uur meldde hij zich. Waren er geen files? Ard: 'Weet ik niet, ik ben op de fiets.' Dit is het moment om te zeggen dat hij 67 jaar oud is. Elise had hem bij de receptie opgehaald, samen met David. Dit is het moment om te zeggen dat zij 23 jaar oud is. Toen ik haar meldde dat we twee dagen later om negen uur bezoek zouden krijgen, van Ard Schenk, en of ze onze gast vanaf de receptie door het doolhof wilde leiden, merkte ik meteen dat ze nooit, maar dan ook nooit van ene Ard Schenk had gehoord. Niet alleen 10-jarige jongetjes, ook volwassen intelligente jonge vrouwen kenden hem dus niet. Ver voor haar geboorte was het Ard & Keessie-tijd. Toen Elise geboren werd was Ard al tien jaar gestopt met schaatsen.

Elise noteerde in de agenda: 9 UUR: DHR A. SCHENK. Toen

ik zei: ‘Volgens mij heb je geen idee wie we overmorgen op bezoek krijgen’, gaf ze me meteen gelijk. Een schrijver? Een vroegere vriend? Een oud-minister misschien? Ik probeerde het uit te leggen, maar het was een kansloze missie. Zoals bij David noemde ik de namen Van Hanegem, Anton Geesink, Tourwinnaar Jan Janssen. Zoals bij David: lege blik.

Ik zei tegen Elise: ‘Beloof mij één ding: bel vanavond je moeder en vertel haar met wie je deze week door dit gebouw wandelt.’ (Dat deed ze. Nee mam, je mag niet mee naar mijn werk. Nee, néé, mam, ik ben toch duidelijk?) In korte tijd hadden Ard en ik een paar gesprekken. We hadden het ook over ‘bekend zijn’ en ‘herkend worden’. Ik vertelde hem over mijn ervaringen met Elise. Ik vertelde hem over haar moeder. En natuurlijk over redactrice Thea (57) die, toen ze hoorde over een volgende afspraak met Ard, die bewuste ochtend Elise wilde vervangen. Elise was de beroerdste niet. Elise en Thea deden bij toerbeurt de ‘Schenk-vergaderingen’.

Glimlachend hoorde Ard alles aan. De verhalen waren hem bekend. Overal ter wereld wordt hij nog steeds door 50-plussers herkend. Ard: ‘Laatst nog midden in Madrid. Babyboomers doen nogal aan stedenreisjes, ik soms ook, en juist die groep herkent mij nog.’ Vervelend? Welnee. Ard: ‘Weet je wat wél vervelend is?’ Ik keek hem aan. En na de ingelaste stilte van de goede verteller: ‘Vervelend is natuurlijk wat overdreven, maar wat mij geld kost tegenwoordig, is dat die jonge agentjes mij niet meer herkennen.’ Ook David kreeg opeens belangstelling. ‘Vroeger, als ik aangehouden werd voor te hard rijden, zag je ze denken: verrek, Ard Schenk. Ik liet mijn gezicht ook altijd snel zien. Ik kreeg dan alleen een waarschuwing, of ze wuifden het meteen weg. Eén keer vroeg een agent die mij aanhield, om een handtekening.’ We lachten. ‘Het is zelfs gebeurd terwijl ik achter in een auto zat. De bestuurder, een vriend van mij, kreeg een

bekeuring en ik stapte uit om zogenaamd iets uit te leggen. Weg bon. Maar nu? Het moet al een heel oude bromsnor zijn, wil ik de dans ontspringen. Die knullen van nu grijpen hun bonnenboekje en schrijven gewoon: A. Schenk.'

Na nog een cappuccino met anekdotes moest Ard weer naar zijn racefiets. Handtekening op de tekening van David, dat kon ik nog regelen. Elise en David brachten de heer A. Schenk naar de uitgang van het gebouw, waar redactrice Thea een paar uur eerder Ard van Ard & Keessie had opgehaald.

Oortje

Ouderblunder, verleden week. Een klasgenoot van David belde aan, ik deed open en schreeuwde naar boven, naar David: 'Julius. Om te spelen.' Ontzetting boven aan de trap, zijn ogen rolden naar beneden. Jongens van dertien spelen niet meer, ze 'komen langs'. Als je al iets wilt zeggen, zeg dan chillen of zo. Maar nog liever helemaal niks.

Hou het brugklasvocabulaire maar eens bij. 'Geef je vader eens een knuffel, joh.' Is er iets weerzinwekkenders te bedenken, in gezelschap? Absoluut not done, zelfs als ik het erg stoer zeg, op de toon van 'zullen we een balletje trappen'.

Terwijl wij een levenslange (twaalf jaar) stoeigeschiedenis hebben.

'Pap, doe even de centrifuge.' Rond zijn vierde was dat een favoriete manier van knuffelen. Ik greep David en wreef met mijn handen keihard over zijn rug. De centrifuge stond vaak aan. Later werd het: 'Pap, doe even vechten met de lamme beer.' We gaan vechten, waarbij ik mijn armen niet mag gebruiken. Rond zijn tiende werd de deal dat alleen mijn linkerarm verlamd is. 'Pap, we doen even Nigel de Jong.' David mag proberen mij een karatetrap op de borst te geven. Maar ook met deze knuffelvariant stopten we gauw, ik heb een ribbenkast op leeftijd.

Toen David twee jaar was, 'vochten' we regelmatig, in een stoel of op de bank. En 's ochtends in bed. 'Nee, nee,' riep David, wanneer ik tijdens het vechten zei: 'Weet je wat het allerlekkerste van de hele wereld is: een oortje van twee jaar

oud!' 'Vooral een rechteroortje!' Ik beet dan in zijn rechteroor en de kleine man dacht dat het echt was. Ik maakte heftige kauwbewegingen, mmm mmm smak smak, even wat mosterd erbij, en David voelde angstig-controlerend aan zijn oor. Grapje! Een jaar later werd het: het allerlekkerste van de hele wereld is een oortje van drie jaar. Daarna vier jaar, vijf jaar.

Maar de laatste zeven jaar deden we andere dingen. Ik hoorde er nooit meer over, ik was het eerlijk gezegd vergeten.

Tien dagen geleden lag ik doodziek op bed. Alle soorten griep tegelijk. Ik at drie dagen niets, af en toe dronk ik wat. Als het bezoek wat zei, knikte ik. Ik las niets, geen kranten en geen mail. David bracht mij af en toe wat, maar ik liet het staan. Hij zat soms minutenlang aan mijn bed. Ongerust, want zo had hij zijn vader nog nooit meegemaakt. Ik knipogde naar hem.

David stond op en gaf mij een kus op mijn oor. En hij zei, brugklasser of niet: 'Weet je wat het allerlekkerste van de hele wereld is?' Ik keek op. David: 'Een oortje van vijfenzes-tig.'

Artis

Ik reed met een auto vol jongetjes naar Artis. David had twee vriendjes meegevraagd. We reden nog maar net toen van de achterste bank klonk: ‘Vader van David, gaan we ook het aso-minuutje doen?’ Ik wilde dat eigenlijk niet, maar er was geen ontsnappen mogelijk. ‘Wanneer pap?’ David trok het vangnet nog wat aan. ‘Op de terugweg,’ zei ik.

Zes uur uitstel.

Het in kleine kring bekende aso-minuutje duurt geen minuut, en dat is maar goed ook. Het ‘evenement’ is spontaan ontstaan. Onverwacht geef ik een sein en dan gedragen David, zijn vriendjes en ik ons in de rijdende auto een half minuutje als echte aso’s. Claxonneren, middelvinger omhoog, raampjes open, schreeuwen, ruitenwissers aan, met mijn vuist tegen het dak.

Gevaarlijk? Nee. Want ik heb heel goed om mij heen gekeken voordat ik het startsein geef. Geen politie in de buurt. Een rechte weg. Weinig tegenliggers, alleen een paar fietsers die ons onmogelijk kunnen inhalen en daardoor een ideaal doelwit zijn. Ook geen échte aso’s te bekennen die achter je aan gaan of bij een stoplicht verhaal komen halen.

De afspraak is: als ik stop zeg is het stop. Meteen. Ik moet dat soms brullen, want in de hitte van het aso-zijn gaat elk specifiek geluid verloren.

Over zes uur.

In Artis hadden we geluk. We zagen een jong olifantje in bad en twee apen waren langdurig aan het vechten. Zelfs de

beren dachten: laten we vandaag eens grommen. En ooit pinguins tikkertje zien spelen? Wij wel.

Tenslotte reden we naar huis. Er hing meteen al een nerveuze sfeer in de auto dus gaf ik maar snel het aso-sein. Een grommende beer achter het stuur en drie schreeuwende apen achterin.

Vraag aan de jongetjes wat verleden week het leukste aan Artis was. Dat dierentuintje van 16.48 uur tot 16.49 uur.